

Oppdragsgiver: Ålesund kommune
Oppdragsnavn: KRA - Oppdragsstyring og felles utredninger
Oppdragsnummer: 637269-01
Utarbeidet av: Julie Nordhagen, Anna Hellstrøm
Oppdragsleder: Cathrine Lyche
Dato: 02.12.2022
Tilgjengelighet: Åpent

Planinitiativ: Åse avløpsanlegg, gnr/bnr 50/1310 m.fl.

Versjonslogg:

02	27.02.22	Rev etter oppstartsmøte,	AH	JN
01	02.12.22	Nytt dokument	JN	AH
VER.	DATO	BESKRIVELSE	AV	KS

Sammendrag

Sula og Ålesund kommune startet i 2016 samarbeidet om å utrede et felles avløpsrenseanlegg på Kongshaug i Sula kommune. Noen av de eksisterende anleggene skal overføres til det nye anlegget på Kongshaug. Det vil medføre utbedring og eventuelt nybygg av pumpestasjoner på allerede regulerte tomter, mens andre områder må vurderes utvidet. RA4-Åse er i dag et renseanlegg for deler av Ålesund. Anlegget skal nå erstattes av hovedanlegget, men det er behov for en pumpestasjon for området. Det er i den sammenheng behov for detaljregulering av området for tilrettelegging av nytt formål.

Etterbruk av området etter at renseanlegget er fjernet vil bli avklart i planprosessen. Noe av området skal bli friområde og en trafo skal videreføres. Kommunen har også behov for å etablere garderobe, pauserom og lager for Virksomhet for vann og avløp i Ålesund kommune (VA-avdelingen).

Planinitiativet er utarbeidet etter Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven, § 1 Krav til planinitiativet.

Ålesund kommune er forslagsstiller, plankonsulent er Asplan Viak AS.

Kontakt vedrørende planarbeidet kan rettes til:

Anna Hellstrøm, arealplanlegger, Asplan Viak, 476 72 792, anna.hellstrom@asplanviak.no

Prosjektleder for Ålesund kommune: Terje Endresen, 907 64 505,
terje.endresen@alesund.kommune.no og Norconsult v/Elin Nerem, 916 94 075,
elin.nerem@norconsult.no

Planinitiativ for	Ålesund kommune- Borgundfjordvegen 22 - Gbnr. 50/1310 m.fl
Utarbeidet av	Asplan Viak AS
Datert	27.02.23
Forslag til plannavn	Detaljregulering Åse avløpsanlegg, gbnr 50/1310 m.fl

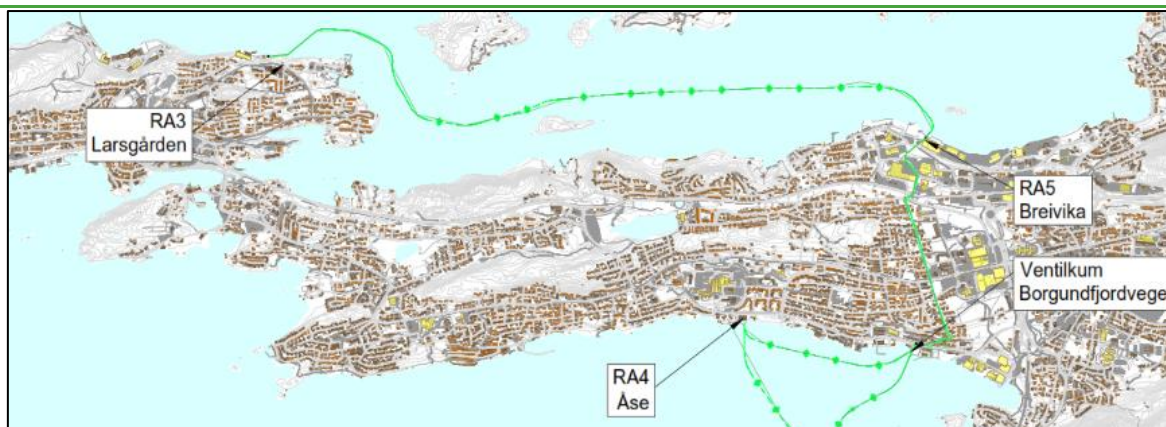
a) Formålet med planen

Formålet med planarbeidet på Åse er å etablere ny pumpestasjon for overføring av avløpsvann til renseanlegget på Kongshaug samt å avklare etterbruk av området der det i dag er et renseanlegg.

Ny pumpestasjon vil muliggjøre avvikling av dagens renseanlegg, og gir økt kapasitet og overføring til det nye renseanlegget, som har høyere krav til rensing (sekundærrenseanlegg) enn eksisterende renseanlegg på Åse.

Formålet omfatter Gnr./bnr. 50/4, 50/661, 50/688, 50/1310, 50/1572.

Planområdet er ca. 16 daa.



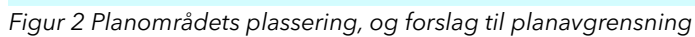
Figur 1 Oversiktskart over overføringsanlegg i Ålesund.

b) Planområdet og om planarbeidet vil få virkninger utenfor planområdet

Foreslått plassering av ny pumpestasjon er sør for Borgundfjordvegen, rett øst for det eksisterende renseanlegget på Åse.

Foreslått planområde har adkomst fra Borgundfjordvegen. Området ligger sørvendt og heller sørover mot sjøen fra kote +9 moh til +3 moh. Den populære Borgundfjordstien grenser mot og går gjennom planområdet. Området aktuelt for pumpestasjon er i dag delvis tilgrodd med vegetasjon og barskog med ukjent bonitet.

Dagens renseanlegg skal rives. Etterbruk av området etter at renseanlegget er fjernet vil bli avklart i planprosessen. Noe av området skal bli friområde som kompensasjon. En trafo og et naust som brukes av VA-avdelingen skal videreføres. Kommunen har også behov for å etablere garderobe, pauserom og lager for VA-avdelingen.



Ny avløpsspumpestasjon plasseres øst for dagens renseanlegg, slik at dagens renseanlegg driftes til denne stasjonen er klar til å pumpe avløpsvann mot Kongshaug RA. Det er behov for kjøreadkomst for lastebil til pumpestasjonen, både på det lavere og på det høyere terrengnivået. Areal til ny pumpestasjon må erverves (gbnr. 50/4).

Det er mye teknisk infrastruktur i området som må opprettholdes. Det er rør i bakken til fjernvarme, sjøvarme, avløp og vann. I selve renseanleggbygningen er det en større

trafo, som må ivaretas også etter at renseanlegget er revet. I sokkeletasjen er adkomst til en underjordisk kulvert for sjøvarmeledninger. I strandkanten er det et naust der kommunen har båt som brukes ved tilsyn av VA-anlegg og friluftsområder.

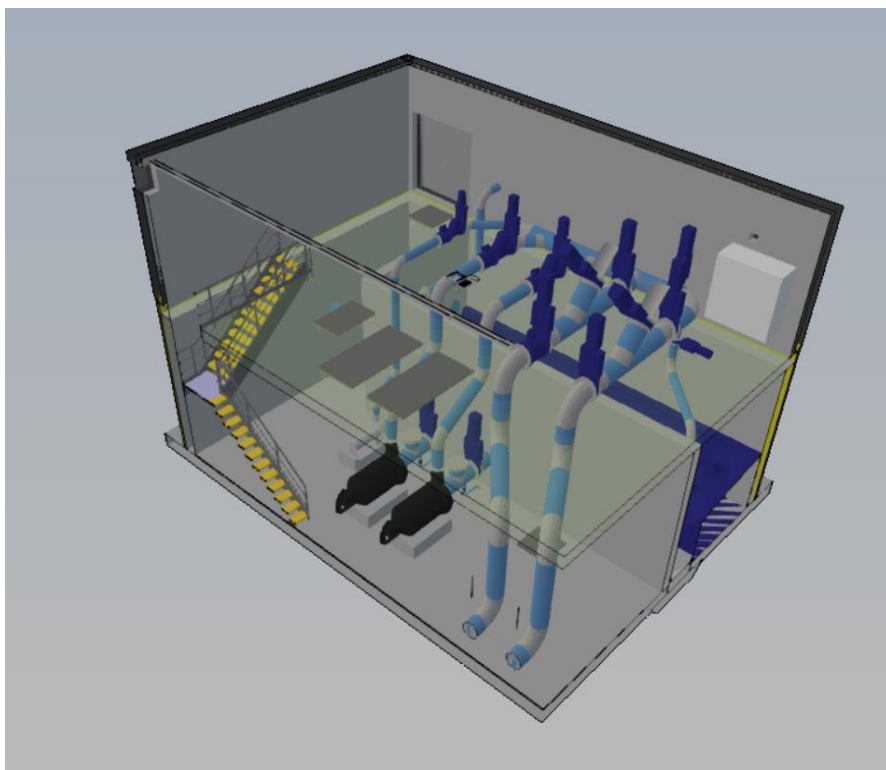
Kommunens VA-avdeling har i dag ikke godkjent garderobe og pauserom for de ansatte i driften av VA-anleggene. Det er også behov for lager for VA-avdelingen. Det er ønskelig å plassere dette nær naustet VA-avdelingen har på Åse.

Formål som vurderes brukt i plandokumentene er VA-anlegg, energianlegg og friområde.

d) Utbyggingsvolum og byggehøyder

Pumpestasjon

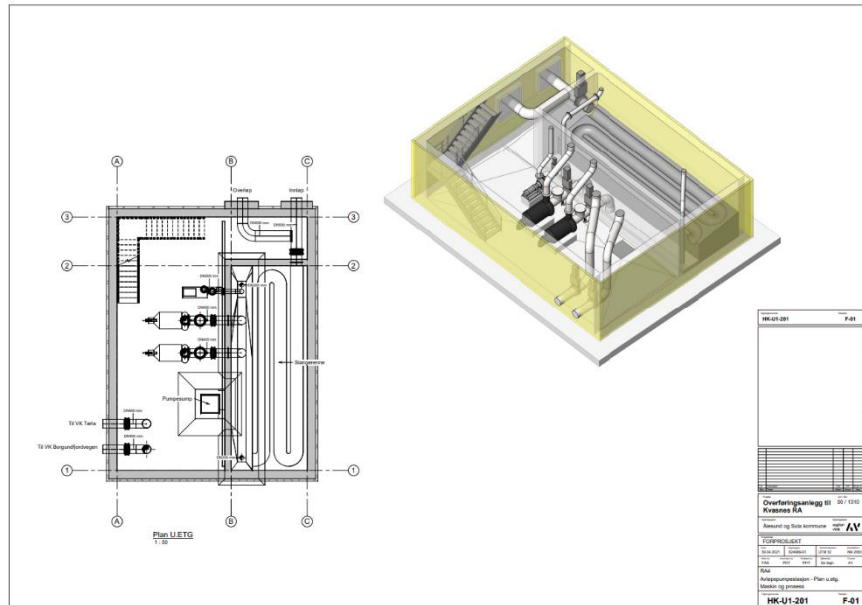
Det er planlagt etablering av en avløpsumpepestasjon med grunnflate på ca 150 m². Det er anslått behov for ca 3,5 meter romhøyde i maskinkjeller og 3,5 meter høyde i hovedetasje, med møne ca 7 meter over terrengnivå ved saltak, eller ca. 4,5 meter over terreng med flatt tak.



Figur 4: Eksempel på pumpeanlegg som kan være aktuelt på Åse.

Det er ønskelig å plasseres stasjonen så høyt som mulig i terrenget, dette vil spare energi i «all» framtid for å få avløpsvannet fram til renseanlegget. En plassering på østsida av dagens renseanlegg vil medføre at stasjonen kommer høyere i terrenget, og en vil derfor redusere risikoen med å få problemer med grunnarbeidene. Stasjonen kan bygges slik at støy og lukt blir akseptabelt for naboene uansett plassering.

I forprosjektet er det redegjort for at det bygges plaststøpt stasjon med tørroppstilte pumper. Pumpestasjonen bygges med så stor sump at en får skifta ut vannet i lengste motbakken i en spylesekvens, nødvendig volum for dette er ca. 30 m³. Stasjonen planlegges bygd i betong med teg



I første etasje monteres traverskran som kan dekke stort sett hele etasjen. Pumper m.m. (tunge gjenstander) nede i kjelleren plasseres under luker slik at de kan løftes av traversen i første etasje.

I første etasje plasseres rør og ventiler, elektro-tavler, ventilasjonsanlegg for betjeningsarealer og miljøventilasjon av sump.

Anlegg for å føre inn plugg er plassert i første etasje. Det er egen plugginnføringsenhet for begge ledningene som går ut fra stasjonen.

Størrelse kan komme til å bli justert noe i videre prosjektering av pumpestasjonen.

Annen bebyggelse

Omfanget av VA-avdelingens behov for garderobe, pauserom og lager vil bli avklart i planprosessen. Paviljongen i renseanleggets sørvestre hjørne kan kanskje gjenbrukes,

men dette vil ikke være nok til å huse f.eks. garderobe og pauserom. Trafo og adkomst til underjordisk kulvert må i varetas.

Utbyggingens omfang vil i stor grad bli gitt av helning for adkomstvei, terrengformer, snuplasser for lastebil, trafoens plassering, pumpestasjonen, Borgundfjordstien, krav om erstatning av areal til friområde, behov for skjermende vegetasjon og adkomst til naustet.

e) Funksjonell og miljømessig kvalitet

Tema som arkitektoniske og landskapsmessige kvaliteter, adkomstforhold, tilpasning til omgivelser, materialbruk mv. vil redegjøres for som en del av planarbeidet.

Terrengtilpasning må vurderes spesielt. Likeså etterbruk av tomten der renseanlegget står i dag. Det er ønskelig med økt bruk av området som friluftsområde.

f) Tiltaket sin virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelser

Konsekvenser for omgivelser, naboer, fjernvirkning mv. vil redegjøres for som en del av planarbeidet. Plasseringen er lenger vekk fra boliger enn eksisterende renseanlegg. Det vil være mulig å passere på Borgundfjordstien på nedsiden av pumpestasjonen. Ny bebyggelse bør holdes lav, dvs én etasje pluss sokkeletasje.

g) Forhold til kommuneplan, eventuelle gjeldende reguleringsplaner og områdeplaner, retningslinjer og pågående planarbeid

Forurensningsforskriften og EUs avløpsdirektiv

Avløpsregelverket tar seg av krav i EUs avløpsdirektiv (1991/271/EØF og 1998/15/EØF) om rensing av vann fra tettsteder. EUs avløpsdirektiv har som hovedkrav at det skal være sekundærrensing for kommunalt avløpsvann fra tettsteder med en samlet maks. ukentlig belastning på over 10.000 PE i sjø. Kravene til rensing avhenger av samlet belastning fra utslippene, typen resipient (sjø, elvemunning, ferskvann), resipientens tilstand (følsom, normal, mindre følsom) og den samlede størrelsen på utslippene fra tettstedet.

Ålesund kommune har avløpsrenseanlegg som ikke innfrir utslippskravene, både på grunn av slitasje, utdatert prosessutstyr og overbelastning av tilført fremmedvann. Ålesund kommune har et foreløpig fritak fra sekundærrensekravet, men må innstille seg på å innfri dette kravet. Miljødirektoratet har bedt om strengere praksis for tildeling av dispensasjon for sekundærrensekravet. Både Statsforvalteren og nytt EU-direktiv peker dessuten mot strengere rensekrav som må innfris i framtiden.

Kommunedelplan Ålesund 2016-2028

I kommunedelplanen for Ålesund 2016-2028 er området regulert til:

- Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg (oransje formål)
- Tilstøtende areal til tomten er

friområde med opparbeidet tursti langs Borgundfjorden, samt fritidsbebyggelse (naust) øst for planområdet.



Vedtatte reguleringsplaner i planområdet og/eller nærområdet

Strandsona Bogneset - Furmyra, del 2 - Svartskjæret - Furmyra. (Plan ID 1507 1504495)

I planen er gbnr. 50/1310 og 50/688 avsatt til spesialområde kloakkrenseanlegg. Endelig vedtatt arealplan hadde ikrafttredelsesdato 6.3.2003.

Planen viser byggegrense mot veg og strandsona, samt adkomst til tomten. Plankonsulent har ikke fått tak i bestemmelsene til planen. Kommunedelplanen er vedtatt senere enn detaljreguleringsplanen og stadfester arealbruken slik den er avsatt i detaljreguleringen. Kommuneplanen mangler byggegrense i 100 m-beltet.





h) Vesentlige interesser som blir berørt av planinitiativet

Trafikk

Årsdøgntrafikk (ÅDT) i Borgundvegen (Fv 6216) er 6286 (vegkart, 2021).

Store deler av planområdet ligger i gul og rød støysone iht Statens vegvesens støysonekart. Dette har liten betydning for funksjonen som skal oppføres.



Figur 5 Støykart fra Statens vegvesen.

Grunnforhold

I følge løsmassekartet til NGU består grunnen rundt planområdet av hav- og fjordavsetning og strandavsetning, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen (gneis). Området ligger under marin grense, men er iht NVEs kartdatabase utenfor aktsomhetsområde for kvikkleire. Vestlig del av planområdet ligger innen aktsomhetsområde for snøskred og steinsprang knyttet til landskapsformasjonen i vest.



Figur 6 Til venstre: Løsmassekart, NGU.no. Til høyre: Aksomhetssone for snøskred- og steinsprang, NVE atlas

Miljømål vann

Borgundfjorden har miljømål «god» for økologisk og kjemisk tilstand, og dagens tilstand er moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand.

Friluftsliv

Planområdet ligger rett inntil Borgundfjordstien som er et statlig sikret friluftsområde, og en flere kilometer lang turveg fra Bogneset og østover nede ved Borgundfjorden fram til Furmyr. Øst for planområdet er et større areal ved Geilehaugen markert som potensielt tilgjengelig strandsone.



Figur 7 Borgundfjordstien er statlig sikret friluftsområde.

Naturmiljø og naturmangfold

Det er ikke registrert sårbare naturtyper innen planområdet. Noe øst for planområdet ligger et område med naturtype Gammel fattig edellauvskog. Denne er lokalt viktig. Området har svartorskog i vestenden, og bjørkeskog i østenden, og ønskes sikret som LNF-område med dele- og byggeforbud.

Det er gjort observasjon av fiskemåke i området, som er en truet art. Nord for Borgundfjordvegen er det også gjort funn av tindved, som er en nær trua art. Planområdet grenser til Borgundfjorden som er et viktig gyteområde for mange arter, og nasjonalt viktig gytefelt for torsk. Det er også gjort flere funn av fremmedarter rundt planområdet, bla. hagelupin og platanlønn.

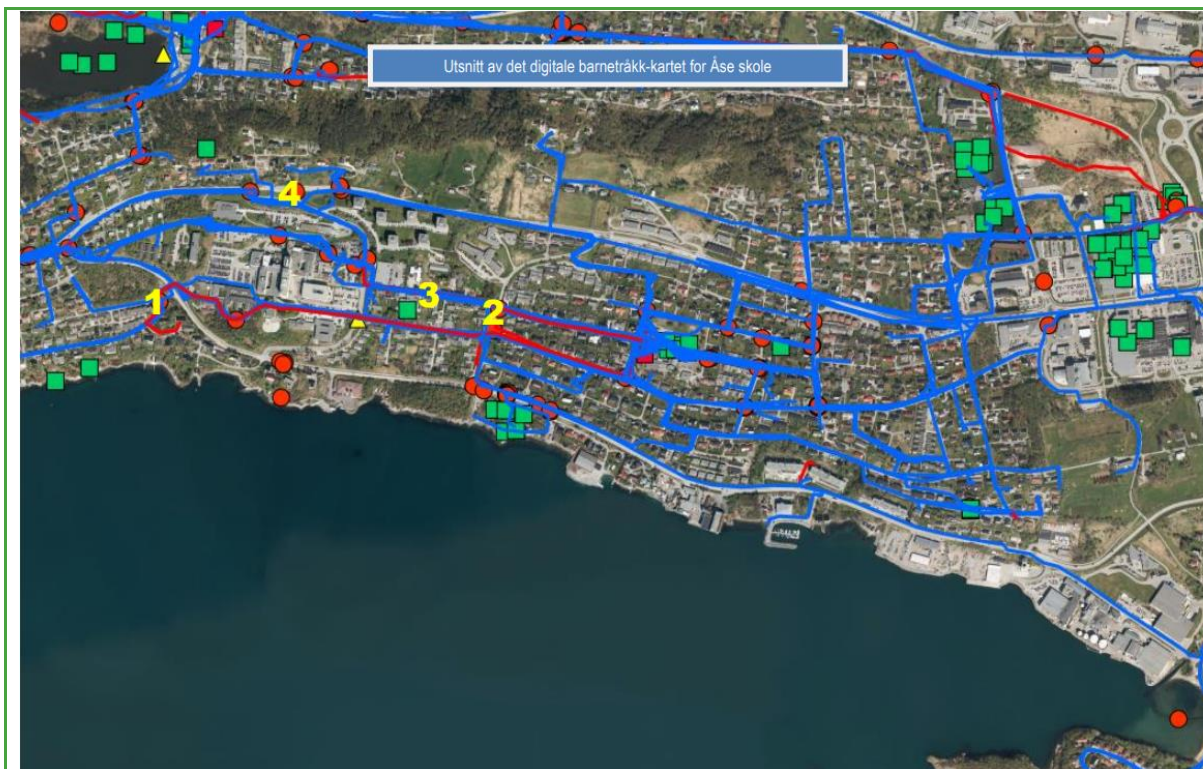
Kulturminner

Det ligger ingen kjente kulturminner eller kulturmiljø i nærheten av planområdet iht. Naturbase.

Barnetråkk

Det er gjennomført barnetråkk i Ålesund kommune. Kartet under indikerer at det områder som oppleves som utrygge vest for planområdet. Det er ikke indikert områder for lek innen planområdet.

Kan Ålesund kommune undersøke om det er registreringer som bør hensyntas i nærområdet?



Figur 8: Utsnitt fra barnetråkkregistreringer. Kilde: Det er gjennomført barnetråkk i Ålesund kommune. Kartet under indikerer at det områder som oppleves som utrygge vest for planområdet. Det er ikke indikert områder for lek innen planområdet.

i) Hvordan samfunnstryggheten skal ivaretas, gjennom forebygging av risiko og sårbarhet

Sjekkliste for identifisering av uønskede hendelser er gjennomgått til oppstartsmøtet (bearbeidet versjon av sjekkliste i vedlegg 5 til DSBs veileder for ROS-analyser 2017).

	UØNSKEDE HENDELSER	AKTUELL?	
		Ja - vurderes i kap. 4.	Nei (begrunnes her)
Natur- hendelser	Ekstremvær		
	Storm og orkan	Nei	Framherskende vindretning er fra sør, nordøst og sør-øst. Planområdet er delvis skjernet av

			skog/vegetasjon i øst, og det er lite som tyder på at området er mer utsatt for vær enn andre områder i nærheten.
	Lyn- og tordenvær	Nei	Ikke spesielt utsatt område
	Flom		
	Flom i sjø og vassdrag	Nei	Ikke markert som fareområde i NVEs kartdatabase.
	Urban flom/overvann	Nei	Jf. NVEs kartdatabase
	Stormflo	Ja	Tiltaket vil ligge over kote +4 og berøres ikke av framtidig stormflo nivå eller bølger. Landtaket for avløpsledninger må bygges slik at det er sikret mot bølger.
	Skred		
	Skred (kvikkleire, jord, sten, fjell, snø)	Ja	Området ligger delvis innenfor aktsomhetsområde for snøskred- og steinsprang.
	Skog- og lyngbrann		
	Skogbrann	Nei	Området ligger i/inn mot et skogsområde, men tiltaket vil i seg selv ikke gi økt brannfare. Evt. brannfare håndteres i anleggsfase og er dekket av byggherreforskriften.
	Lyngbrann	Nei	Ikke relevant for planområdet
Andre uønskede hendelser	Transport		
	Større ulykker (veg, bane, luft, sjø)	Nei	Tiltaket grenser ut mot fylkesveg, men genererer svært lite trafikk. Det er ikke avdekket ulykkesområder i nærheten av planområdet.
	Næringsvirksomhet/industri		

	Utslipp av farlige stoffer	Nei	Området ligger innenfor aktsomhetsområde for radon, med moderat til lav aktsomhet. Dette gjelder store deler av landsdelen, og håndteres gjennom prosjektering etter TEK 17. Tiltaket påvirker ikke eksisterende industri i området. Tiltaket i seg selv har ingen utslipp
	Akutt forurensning	Ja	Det er ikke avdekket forurenset grunn jf. Miljødirektoratets kartlegging av forurenset grunn.
	Brann, eksplosjon i industri (tankanlegg, oljeterminal, LNG-anlegg, raffineri)	Nei	Det planlegges ikke eksplosiv industri/tiltak. Det er ikke avdekket industri i nærheten av planområdet.
	Brann		
	Brann i transportmiddel (veg, bane, luft, sjø)	Nei	Ikke relevant for planområdet, svært begrenset trafikk til tiltaket.
	Brann i bygninger og anlegg (sykehus, sykehjem, skole, barnehage, idrettshaller/tribuneanlegg, asylmottak, fengsel/arrest, hotell, store arbeidsplasser, verneverdig/fredet kulturminne)	Nei	Ikke aktuelt mtp tiltakets art.
	Eksplosjon		
	Eksplosjon i industrivirksomhet	Nei	Ikke relevant for planområdet
	Eksplosjon i tankanlegg	Nei	Ikke relevant for planområdet
	Eksplosjon i fyrverkeri- eller eksplosivlager	Nei	Ikke relevant for planområdet
	Svikt i kritiske samfunnsfunksjoner/infrastrukturer		

	Dambrudd	Nei	Ikke aktuelt for planområdet
	Distribusjon av forurenset drikkevann	Nei	Ikke aktuelt for planområdet
	Bortfall av energiforsyning	Ja	Bortfall av energiforsyning vil medføre at pumpestasjonen slutter å fungere, og dette kan gi utslipp til resipient.
	Bortfall av telekom/IKT	Nei	Vil ikke påvirke pumpestasjonen.
	Svikt i vannforsyning	Nei	Vil ikke påvirke pumpestasjonen.
	Svikt i avløpshåndtering/ overvannshåndtering	Ja	Endringer på ledningsnettets ifm anleggsfase er dekket av byggherreforskriften. Formålet med planarbeidet er å etablere pumpestasjon for avløpshåndtering, dette vil erstatte eldre anlegg med behov for oppgraderinger. Svikt i overføringsnettets til det nye renseanlegget kan føre til at urensset vann går ut i resipientene via nødoverløp.
	Svikt i framkommelighet for personer og varer	Nei	Alternativ kjørerute i anleggsfase vil være mulig å gjennomføre om nødvendig.
	Svikt i nød- og redningstjenesten	Nei	Anleggsfase forventes ikke å redusere framkommelighet i området.

j) Hvilke aktuelle offentlige organ og andre interesserte som skal varsles om planoppstart

Iht varslingsliste fra kommunen. Aktører som skal varsles vil bli avklart i oppstartsmøte. Aktuelle parter er bl.a. følgende:

- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Statsforvalteren i Møre og Romsdal
- Statens Vegvesen
- NVE
- Naboer og interessenter

k) Prosesser for samarbeid og medvirkning fra aktuelle fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre

Tas opp i oppstartsmøtet. Tiltaket er forholdsvis lite og vil erstatte gjeldende renseanlegg i Åse. Deler av planområdet skal omgjøres til friområde, og det vil bli et makebytte med areal til pumpestasjon.

l) Vurdering av om og hvordan planen er omfattet av forskrift om konsekvensutredninger, og hvordan kravene i tilfelle vil bli tatt vare på

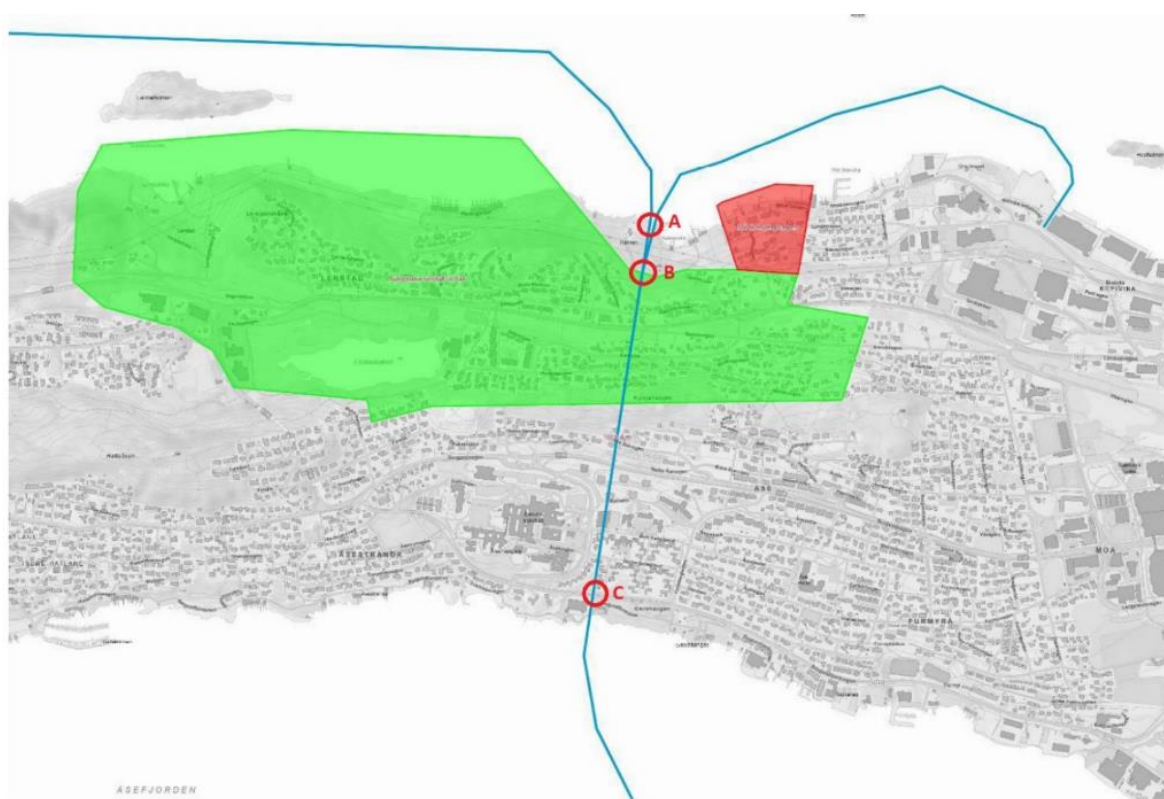
Det er gjort en vurdering av om planarbeidet omfattes av forskrift om konsekvensutredninger.

Tiltaket kommer ikke inn under § 6, Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes, da det er et pumpeanlegg av liten størrelse. Det vurderes at pumpeanlegg ikke er det samme som renseanlegg som angitt i Vedlegg 1, da anlegget ikke vil ha jevnlig utslipp (kun i unntakssituasjon ved f.eks strømstans), og dagens renseanlegg fjernes.

Tiltaket kommer heller ikke inn under § 8, Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Bokstav a. gjelder reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. I vedlegg II står nr 11c: Renseanlegg for spillvann. Som over vurderes det at tiltaket ikke faller inn under kategorien renseanlegg, og at tiltaket ikke vil få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Situasjon etter at tiltaket er etablert vil medføre en forbedring av dagens situasjon mtp utslipp lokalt og regionalt.

Andre opplysninger: mulig anleggs- og riggområde

Det har vist seg å være komplisert å etablere nytt overføringsanlegg mellom Breivika og Borgundfjordveien via Moa. Derfor vurderes flere andre alternativer. Et alternativ som vurderes er å etablere ny ledningstrasé i berg fra Nakkevika til Åse. I så fall er det også nødvendig å etablere et riggområde for boringen, mest sannsynlig der pumpestasjonen senere skal bygges. Det krever i så fall at Borgundfjordstien stenges midlertidig eller ledes om Borgundfjordvegen i anleggsperioden.



Figur 9: Oversikt alternativ trasé for overføringsanlegget fra Nakkevika (A/B) til Åse (C). Grønt areal markerer mulig tilknytning til selvfallsone til pumpestasjonen på Åse.

1 Vedlegg til planinitiativ

Relevante dokumenter som beskriver prosjektet skal legges ved:

- Kart med forslag til planavgrensning
- Skisser
- Illustrasjoner
- Foto av planområdet
- Eventuelt annet grafisk materiale